

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 mai

Seria I, Anul XXI, Nr. 11 (295), 2018

LICEUL GRECO-CATOLIC "IULIU MANIU" ORADEA,
100 PENTRU ȚARĂ,
25 PENTRU ȘCOALĂ,
20 PENTRU STEP BY STEP

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

George Coșbuc, o sută de ani de la intrarea în Eternitate - pag. 5-7;

Mesajul Preafericitului Părinte Cardinal Lucian, la Alba Iulia - pag. 9;

Prima Spovadă și Sfântă Împărtășanie solemnă la Liceul "Don Orione" - pag.17.

Episcopii catolici, reuniți la Blaj, au început pregătirile pentru vizita la Sfântul Părinte Papa

Familia, tinerii, educația, misiunile, migranții, martirii credinței au fost câteva dintre temele abordate de episcopii romano-catolici și greco-catolici din România în cadrul sesiunii plenare a Conferinței Episcopilor din România (CER). Lucrările au avut loc la Blaj în zilele de 30 aprilie - 2 mai 2018, la sediul Arhiepiscopiei Majore a Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică. La sfânta Liturghie celebrată luni, în catedrala „Preasfânta Treime”, Eminența Sa cardinalul Lucian Mureșan, gazda întâlnirii - de la a cărui înscăunare ca arhiepiscop major s-au împlinit 12 ani, la 30 aprilie 2018 -, a subliniat cu insistență importanța afirmării identității Bisericii Catolice în comuniune cu papa, și a amintit exemplul episcopilor greco-catolici martiri, a căror cauză de beatificare este în studiu la Vatican.

La deschiderea lucrărilor a participat și Excelența Sa Miguel Maury Buendía, nuntiu apostolic, care a transmis un mesaj personal, precum și salutul și binecuvântarea papei Francisc pentru episcopii, credincioșii și cetățenii din România și Republica Moldova. Totodată, nuntii și episcopii au discutat în detaliu despre pregătirea vizitei „ad limina Apostolorum” pe care ierarhii o vor face la Roma, în perioada 5-10 noiembrie 2018.

Episcopii au dedicat mult timp discuției asupra impactului pe care îl are în viața și activitatea Bisericii noua reglementare europeană cu privire la protecția datelor personale. Caracterul istoric al registrelor pe care le țin parohiile catolice, în România ca și peste tot în

lume, impun o aplicare particularizată a regulamentului amintit și acest lucru este detaliat într-un decret general adoptat în plen.

În cadrul sesiunilor de lucru, episcopii au dezbătut și unele aspecte referitoare la educație. Constatându-se că peste 250 de copii și tineri au participat la olimpiadele de religie catolică în limba română și maghiară și văzând rezultatele bune obținute de aceștia, se înțelege că există interes pentru această materie școlară. S-a discutat și despre situația manualelor școlare de religie, despre noile propuneri ale Ministerului Educației Naționale (MEN) pentru discipline opționale, precum și despre situația acordului dintre MEN și Sfântul Scaun.

Episcopii au mai discutat și despre pre-sinodul și Sinodul dedicat tinerilor, convocat de papa Francisc, care se va desfășura în toamna 2018 la Roma, având ca temă: „Tinerii, credința și discernământul vocațional”; despre Întâlnirea Mondială a Tineretului din 2019, din Panama, și Întâlnirea Națională de la Satu Mare, din 25-29 iulie 2018 - la care ierarhii au anunțat că îi vor însoți pe tinerii participanți din propriile dieceze și eparhii. Un eveniment important în acest context va fi beatificarea, la 22 septembrie 2018, la Nisiporești (NT), a tinerei Veronica Antal, fecioară martiră, care va deveni astfel o mijlocitoare și un model de trăire a credinței.

Un alt subiect abordat a fost Întâlnirea Mondială a Familiilor, pusă sub semnul exortației papei Francisc - *Amoris laetitia* (Bucuria iubirii), care va avea loc la Dublin (Irlanda), între 21-26 august 2018: episcopii au stabilit componența grupului care va reprezenta Conferința Episcopilor din România și au discutat despre modalitatea alternativă de participare la eveniment, prin cateheze speciale și transmisii în direct, a celor care nu vor merge la Dublin.

Directorul Operelor Misionare Pontificale din România, pr. Eugen Blaj a prezentat situația actuală a instituției pe care o conduce și proiectele la care lucrează. În plus, episcopii l-au numit pe pr. Florin-Petru Sescu să țină legătura cu instituțiile din țară și din străinătate care îi au în vedere pe migranți.

Episcopii au stabilit ca următoarea sesiune plenară a CER să se desfășoare la Șumuleu Ciuc, în perioada 18-20 septembrie 2018.

Conferința Episcopilor din România îi reunește pe toți episcopii romano-catolici și greco-catolici din România și exprimă unitatea Bisericii locale și comuniunea cu urmașul lui Petru, Sfântul Părinte. Episcopii catolici din România se întrunesc de două ori pe an în sesiune ordinară, primăvara și toamna.

Pr. Francisc Ungureanu,
secretar general

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus*

Să fim căutători ai lui Cristos

13.05.2018

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Astăzi, în Italia și în multe alte țări, se celebrează solemnitatea Înălțării Domnului. Această sărbătoare cuprinde două elemente. Pe de o parte, orientează privirea noastră spre cer, unde Isus glorificat șade de-a dreapta lui Dumnezeu (cf. Mc 16,19). Pe de altă parte, ne amintește de începutul misiunii Bisericii: de ce? Pentru că Isus înviat și înălțat la cer îi trimite pe discipolii Săi să răspândească Evanghelia în toată lumea. De aceea, Înălțarea ne îndeamnă să ne ridicăm privirea spre cer, pentru a o îndrepta după aceea imediat spre pământ, realizând îndatoririle pe care Domnul înviat ni le încredințează.

Este ceea ce ne invită să facem pagina evanghelică de astăzi, în care evenimentul Înălțării vine imediat după misiunea pe care Isus o încredințează discipolilor. Este vorba despre o misiune nemărginită – adică literalmente fără margini – care depășește forțele umane. De fapt, Isus spune: „Mergeți în toată lumea și vestiți Evanghelia la toată făptura” (Mc 16,15). Pare într-adevăr prea îndrăzneată sarcina pe care Isus o încredințează unui mic grup de oameni simpli și fără mari capacități intelectuale! Și totuși această slabă companie, irelevantă în fața marilor puteri ale lumii, este trimisă să ducă mesajul de iubire și de milostivire al lui Isus în toate colțurile pământului.

Însă acest proiect al lui Dumnezeu poate să fie realizat numai cu forța pe care însuși Dumnezeu le-o dă apostolilor. În acest sens, Isus îi asigură că misiunea lor va fi susținută de Spiritul Sfânt. Și spune așa: „voi veți primi o putere și îmi veți fi martori în Ierusalim, în toată Iudeea și Samaria și până la marginile pământului” (Fap1,8). Astfel această misiune s-a putut realiza și apostolii au început această lucrare, care după aceea a fost continuată de succesorii lor. Misiunea încredințată de Isus apostolilor a continuat de-a lungul secolelor și continuă și astăzi: ea cere colaborarea noastră a tuturor. De fapt, fiecare, în virtutea Botezului pe care l-a primit, este abilitat din partea sa să vestească Evanghelia. Tocmai Botezul este cel care ne abilitază și ne și stimulează să fim misionari, să vestim Evanghelia.

Înălțarea Domnului la cer, în timp ce inaugurează o nouă formă de prezență a lui Isus în mijlocul nostru, ne cere să avem ochi și inimă pentru a-l întâlni, pentru a-l sluji și pentru a-l mărturisi altora. Este vorba de a fi bărbați și femei ai Înălțării, adică niște căutători ai lui Cristos de-a lungul cărărilor timpului nostru, ducând cuvântul său de mântuire până la marginile pământului. În acest itinerar noi îl întâlnim pe Cristos însuși în frați, mai ales în cei mai săraci, în cei care suferă în propriul trup experiența dură și mortifiantă a noilor și vechilor săracii. Așa cum la început Cristos Înviat i-a trimis pe apostolii săi cu forța Spiritului Sfânt, tot așa astăzi El

ne trimite pe noi toți, cu aceeași forță, pentru a pune semne concrete și vizibile de speranță. Pentru că Isus ne dă speranța, a mers în cer și a deschis porțile cerului și speranța că noi vom ajunge acolo.

Fecioara Maria care, ca Mamă a Domnului mort și înviat, a însuflit credința primei comunități de discipoli, să ne ajute și pe noi să avem „sus inimile noastre”, așa cum ne îndeamnă liturgia să facem. Și în același timp să ne ajute să avem „picioarele pe pământ” și să semănăm cu curaj Evanghelia în situațiile concrete ale vieții și ale istoriei.

După Regina coeli, Sfântul Părinte a spus:

Iubiți frați și surori!

Sunt deosebit de aproape de iubitul popor din Indonezia, în mod special de comunitățile creștine din orașul Surabaya lovite dur de atacul grav împotriva locurilor de cult. Înălț rugăciunea mea pentru toate victimele și pentru rudele lor. Împreună să îl invocăm pe Dumnezeu păcii pentru ca să facă să înceteze aceste acțiuni violente, și în inima tuturor să aibă spațiu nu sentimente de ură și violență, ci de reconciliere și de fraternitate. Să ne rugăm în tăcere.

Astăzi este Ziua Mondială a Comunicațiilor Sociale, despre tema „Fake news – adică știri false – și jurnalismul de pace”. Îi salut pe toți lucrătorii din mass-media, îndeosebi pe jurnaliștii care se angajează să caute adevărul știrilor, contribuind la o societate dreaptă și pașnică.

Vă salut pe voi toți, romani și pelerini; îndeosebi pe muzicienii și grupurile folclorice veniți din Germania; pe credincioșii paraguaieni care locuiesc în Roma din comunitatea „Virgen de Caacupé”; pe participanții la întâlnirea UCIIM la 50 de ani de la moartea fondatorului Gesualdo Nosengo; mișcarea „Dives in Misericordia” din Napoli. Salut credincioșii din Catania, Scandicci, San Ferdinando di Puglia și San Marzano sul Sarno; pe numeroșii tineri candidați la mir și miruiți din Genova, precum și pe cei din Emmenbrücke, Elveția, și Liscate; pe copii din parohia „San Giustino” din Roma; și pe studenții de la Institutul „Tommaso Aversa” din Mistretta. Îi salut pe angajații de la „Federal Express Europe”, cu auspiciul ca dificultățile actuale să aibă o soluționare pozitivă.

Și astăzi fiind ziua dedicată mamelor în multe țări, aplauze pentru mame! Aș vrea să salut toate mamele, mulțumindu-le pentru păzirea familiilor. Amin-tesc și mamele care ne privesc din cer și cu rugăciunea continuă să ne păzească. O rugăm pe Mama noastră cerească, astăzi 13 mai, cu numele de Sfânta Fecioară Maria de Fatima, să ne ajute să continuăm drumul. Și urez tuturor o duminică frumoasă. Vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Sesiunea ordinară de primăvară a Sinodului Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică

În atenția Episcopilor Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, reuniți în sesiune sinodală ordinară la Blaj între 2-4 mai 2018, s-a aflat cauza de beatificare a Episcopilor morți în faimă de martiri sub regimul comunist și diferitele inițiative ale Eparhiilor în Anul Centenarului Marii Uniri din 1918, precum și alte subiecte pastorale și administrative. A fost salută-tă cu recunoștință numirea din partea Sfântului Părinte Papa Francisc a Vizitatorului Apostolic pentru credin-cioșii greco-catolici români din diaspora.

Episcopii au participat în Catedrala Arhiepiscopală Majoră „Sfânta Treime” din Blaj la un mo-ment spiritual-cultural prilejuit de Centenarul trecerii

la Domnul a poetului George Coșbuc, fiu al Bisericii Greco-Catolice, precum și la conferința „Contribuția Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, la Marea Unire” la sediul Protopopiatului greco-catolic din Alba-Iulia.

Următoarea Sesiune sinodală se va desfășura în intervalul 29-31 octombrie 2018 la Blaj, sediul Arhie-piscopului Major.

În aceste zile de comuniune, întregul Sinod s-a rugat Bunului Dumnezeu pentru binele poporului nos-tru și al țării noastre.

Notar
Pr. Cristian Crișan

Pașii pelerinului

În memoria episcopilor martiri, pelerinajul anual de la Sighet a Mitropoliei Greco-Catolice a strâs în jurul ierarhilor noștri pelerini din întreaga Mitropolie.

Prezenți la acest pelerinaj, din anul 2000, grupul de credincioși din Oradea s-au oprit și la Prilog, ca și semn de recunoștință în memoria călugărului bazilican Mihai Neamțu. După Sfânta Liturghie Arhierescă, pelerinii au vizitat închisoarea din Sighet, Memorialul Durerii.

În drum spre casă, ca în fiecare an, pelerinii au adus omagiul lor acelui luptător român, preotul Vasile Lucaciu din Sișești, ca și darul lor față de străbunii noștri.

Pe tot parcursul traseului, pelerinii au fost însoțiți de către părintele Sorin Crăciun, care s-au întors acasă plini de bucuria unei zile oferite Domnului și martirilor Bisericii.

AGRU Catedrala „Sfântul Nicolae” Oradea

Otilia BĂLAȘ

George Coșbuc, o sută de ani de la intrarea în Eternitate 20 septembrie 1866 - 9 mai 1918

„Biografia lui George Coșbuc începe nu cu anul nașterii, ci cu anul morții. Cine nu trăiește postmortem, crescând după aceea mereu, nu-i obiect de biografie”.

George Călinescu

„Ideologic, ardeleanul Coșbuc trăia mai curând în orizontul Școlii Ardelene”. Petru Poantă

George Coșbuc s-a stins din viață doborât de durerea pierderii unicului său fiu, într-un accident de automobil, durere din care nu și-a mai revenit.

S-a stins fără să fi ajuns să vadă visul Marii Uniri împlinit, s-a stins cu un dor în suflet, dor de satul lui din Ardeal, dor covârșitor, nepotolit ... „Privirea lui blândă era acoperită ... de un văl de tristețe, iar firea lui comunicativă făcea loc unei rezerve, ce părea că prevestește tăcerea din urmă”, amintea, în cuvântul său, la înmormântare, reprezentantul Academiei Române.

Primele cuvinte despre poetul George Coșbuc, la moartea sa, le-a scris Liviu Rebreanu, născădean și el, în revista Lumina din București: „Coșbuc e primul poet care-l dă Ardealul. Ardelean a rămas toată viața. Până și graiul viu păstrase o notă ardelenască particulară, care-i ședea bine ... A răsarit deodată fără să-l știe nimeni, fără să facă ucenicia cafenelelor și bisericuțelor bucureștene. Și a biruit împotriva tuturor celor scufundați în inimații și neputinți. A adus lumină, sănătate și voieșie. Scrisul lui Coșbuc trăiește și va trăi cât va trăi neamul românesc”.

George Coșbuc a venit din Ardeal în Capitală cu credința sa, cu iubirea de viață și bucuria de a trăi. Și a dat viață unei poezii, care se distinge prin seninătate și echilibru ce amintesc înălțimile clasicismului antic, o poezie cu totul deosebită de cea modernă, cu orașe obosite și triste, de apăsătoare deznădejde a epigonilor lui Eminescu.

A adus în lirica românească o notă nouă, originală și tânără, a creat o poezie care reprezintă, „după Țiganiada lui Budai Deleanu, o nouă contribuție specifică, masivă a Transilvaniei, la poezia națională” - Era anul în care murise Mihai Eminescu (1889) și lirica lui Coșbuc era percepută ca o compensare.

La înmormântare, criticul și istoricul literar Gheorghe Bogdan Duică mărturisea: „Țara pierde un mare poet, în sufletul căruia s-au reflectat toate aspirațiile neamului nostru”.

George Coșbuc, poetul Ardealului și al Țării, fiu al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, s-a născut la 20 septembrie 1866, într-un sat grăniceresc din apropierea Năsăudului, Hordou (George Coșbuc, azi), de pe valea Sălăuței, în casa preotului greco-catolic Sebastian și a preotesei Maria Coșbuc, fiica preotului Avacum din Telciu - era al optulea copil din cei 12.

Documentele atestă că, după tată, este descendentul a zece generații de preoți greco-catolici, iar după mamă, avea în urmă cinci generații de preoți. Surprins, George Călinescu, în „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, spune: „mai toți din familie, frați și cumnați, erau capete cu lumină și popi”. Așa se explică „dorința popescului tată” ca noul născut să devină preot și să-și urmeze destinul pornind de la Blaj așa cum făcuse el.

Deosebit de dotat, la cinci ani, George Coșbuc știa să citească. Va începe Școala primară în Hordou și o va continua la Telciu; acasă, cu un profesor, va învăța limba germană și pianul. A urmat „Gimnaziul Superior Greco-Catolic Românesc din Năsăud - sunt anii în care Coșbuc citește foarte multă literatură română și universală, manifestă interes deosebit pentru clasicii greci și latini și pentru literatura germană. Sunt și anii când începe să creeze versuri. La 15 ani a debutat cu o poezie în foaia pedagogică Școala practică.

În clasa a VI-a (astăzi, a zecea), a fost admis în Societatea de lectură „Virtus Romana Rediviva”, din care făceau parte numai elevii ultimelor două clase de liceu. La scurt timp a devenit vicepreședintele Societății, apoi, președinte. În revista Societății, Muza Someșană, Coșbuc își va vedea publicate primele poezii. Va continua să publice în mai multe reviste transilvănene, printre care și în Familia lui Iosif Vulcan, și în Tribuna lui Ioan Slavici.

După obținerea bacalaureatului, Părintele Sebastian încearcă să-l înscrie la Seminarul Teologic Greco-Catolic din Gherla, dar, până la urmă, înțelege că alta este chemarea fiului său.

Va urma Facultatea de Litere și Filozofie a Universității Maghiare din Cluj (1884), unde l-a avut profesor pe renumitul Grigore Silași, admirator al folclorului, la îndemnul căruia a activat în Societatea literară „Iulia”.

Dificultățile materiale îl determină să întrerupă studiile și, la chemarea lui Ioan Slavici, va pleca la Sibiu ca redactor al gazetei „Tribuna” (1887), care avea colaboratori de o deosebită valoare. În Amintirile sale, Slavici notează: „George Coșbuc, înzestrat din belșug de către firea cea darnică, s-ar fi ridicat în toate împrejurările deasupra contemporanilor, n-ar fi ieșit ceea ce a fost, dacă nu și-ar fi croit lucrarea vieții în mijlocul acestor

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

oameni cu cultură generală, care toți erau scriitori”.

În paginile revistei publice multe din poeziile sale, printre care și Nunta Zamfirei, poem care atrage atenția lui Titu Maiorescu și îl determină să-l cheme la București. Odată sosit, îl introduce la Convorbirile literare. Fără-ndoială, destinul lui Coșbuc a intrat într-un alt curs.

În 1897 se căsătorește cu Elena, sora editorului Constantin Sfetea, vor avea un singur copil, pe Alexandru, deosebit de inteligent și talentat.

În toți acești ani, toată viața, a purtat în suflet Ardealul ... Era însă considerat dezertor din armata austro-ungară, cu interdicție de a intra în Transilvania. Abia după vreo 20 de ani, în urma unei amnistii, s-a putut reîntoarce „acasă”.

Octavian Goga povestește că a venit în Ardeal cu primul tren. S-a oprit la Sibiu, „părea foarte obosit, palid și mișcat de amintiri”. L-a rugat să-l conducă la o serbare culturală fără să se afle de prezența lui. „L-am dus. S-a retras într-un colt de balcon și s-a pitit să nu-l vadă nimeni. Privea cu un tremur de pleoape în toate părțile, la țăranii din Rășinari, la costumele de la Săliște, la ceata de preoți, brâne albastre, brâne roșii ... O mișcare s-a produs subit în sală. Cineva l-a recunoscut, lumea întreagă s-a ridicat în picioare să-l vadă, să-l aclame. Deodată un glas de popă trăgănat a început cântecul și într-o clipă femei, bărbați, copii s-au asociat și cânta toată lumea. Și cânta și el plângând”.

„Pe umeri pletele-i curg rău...”, își amintea Goga.

Cu toate că nu a devenit preot, Coșbuc a fost un foarte bun cunoscător al teologiei, al Blajului, al Școlii Ardelene și al Istoriei Bisericii Unite. S-a format în Biserica Unită, în spiritul iluminist al Școlii Ardelene - gândirea Bisericii sale i-a modelat personalitatea și i-a călăuzit viața. Intenția de a scrie o epopee inspirată din miturile populare, preferința epopeei ca specie literară se datorează Școlii Ardelene.

Părintele Sebastian i-a transmis iubirea pentru Blaj, iubire ce a dus la multe popasuri în citadela spiritualității și culturii române. Invitat de Părintele Alexandru Ciura, a luat parte, în 1911, la Semicentenarul ASTREI, sărbătorit la Blaj, unde a întâlnit personalități de seamă ale culturii și literaturii noastre: Nicolae Iorga, Ion Luca Caragiale, Ion Agârbiceanu, Octavian Goga, Ștefan Octavian Iosif, Sextil Pușcariu, Simion

Mehedinți, Aurel Vlaicu și alții.

Blajului i-a închinat o odă, „pendulând între gravitate și glumă” (Ion Buzăși): „Blăjenii-s popul interesant: / Bietului clopot îi zic campană, / Domicatione zic la tocană / Așa-i îndeamnă spiritul sfânt. / Blăjenii în urmă sunt eminenți / Chiar și-n privința edilității / Au o Câmpie a Libertății / Trei lămpi de stradă, doi sergenți. / Neamului dat-a mulți vrednici pui / Pe George Șincai, Maior, Micu / Și pe Cipariu / ... Și fericitul părinte al meu / Sebastian popa, aici învățat-a. / Blajule, o, mare e Dumnezeu! / Căci dacă în lume n-ar fi fost tata, / Ca să-ți cânt ode, fire-aș azi eu? / Să fii lumină fiilor tăi, / Să fii cuptorul / Și de căldură și de țișări”.

La 100 de ani de la dispariția poetului Coșbuc, viața și opera sa se cer cunoscute în adevărul lor, în-lăturând neștiința și erorile repetate.

În eseu monografic „Poezia lui George Coșbuc”, criticul și eseistul Petru Poantă afirmă că „opera lui George Coșbuc a fost mereu valorizată inadecvat” și „confundată cu temele dominante ale poeziei și publicisticii” (revista culturală.ro/nou/2010/07/portrete în carbune).

Este un imperativ ca opera lui Coșbuc să fie „scoasă cu temeritate din muzeul și din prejudecata istoriei literare și adusă, printr-o valorificare critică, inteligentă și profundă, în zona sensibilității estetice actuale”.

Se impune de mult timp să se depășească clișeul „poet al țăranimii”, clișeul lui Con-

stantin Dobrogeanu Gherea, și să se cunoască adevăratul Coșbuc: „... poet profund livresc, care s-a format la școala marilor clasici” și a cărui poezie își are locul pe fundalul liricii europene.

Concepția sa despre viață este profund creștină și se regăsește în scrisul său: viața este o luptă conștientă și continuă în numele unui Ideal și al Binelui, susține poetul: „O luptă-i viața, deci te luptă / Cu dragoste de ea cu dor / Pe seama cui? Ești un nemernic când n-ai un țel hotărâtor / Tu ai pe-ai tăi! De n-ai pe nimeni, / Te lupti pe seama tuturor / ... Trăiește acei ce vor să lupte; / Iar cei fricoși se plâng și mor” (Gazel).

Faptele noastre ne asigură viața veșnică, ne spune Coșbuc, căci moarte nu există: „Că-ntreaga lume este plină / De-același gând din Cer adus / În fapta noastră ne e soarta / Și viața este tot, nu moartea” (La Paști).

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

Ideea este reîntâlnită în multe din creațiile sale și în poemul *Moartea lui Fulger*, unde înțelepciunea unui sfetnic, mai bătrân ca vremea, îi spune Doamnei îndurerate adevărul adeseori uitat: „El nu e mort! Trăiește-n veci. / E numai dus...”. Și continuă „Dar știu un lucru mai pe sus / De toate câte ți le-am spus: / Credința-n zilele de-apoi / E singura tărie-n noi...”

Puțin cunoscută este poezia religioasă a lui George Coșbuc, o poeziei a credinței și a bucuriei de a fi creștin, a solemnității marilor Sărbători, Crăciunul și Paștile, poezie ilustrativă în: *Colindătorii*, *Pomul Crăciunului*, *Crăciunul în tabără*, *La Paști*. Simbolistica parabolelor este întâlnită în multe din poezii, în mod distinct în *Parabola Sămănătorului*. Gândirea și etica creștină se regăsesc în toată poezia sa, astfel pacea vieții este înțeleasă a fi dată din Cer în suflete: „... De Sus va face / Dătătorul de vieți / Parte tuturor de pace, / Și-o să-ți uiți și tu mahnirea, / Suflete, așteaptă ivirea / Albei dimineți” (Pace).

Cea mai mare parte din opera lui Coșbuc este cuprinsă în volumele *Balade și idile* (1893), *Fire de tort* (1896), *Ziarul unui pierde-vară* (1902), *Cântece de vitejie* (1904) - poezii închinat Războiului de Independență -, *Povestea unei Coroane de oțel* (1899), *Antologia sanscrită (traduceri)* - *Rig-Veda*, *Mahabharata*, *Ramayana* și *Sakuntala* (1897).

Ca traducător, se observă predilecția pentru epopee, va traduce *Eneida*, opera lui Vergilius, *Odissea* lui Homer și *Divina Comedie* a lui Dante; traducerea completă va apărea postum. Opera lui Dante a tradus-o la rugămintea tatălui său, Părintele Sebastian, care căuta să-și procure o carte „a unui italian, Dante, în care se vorbește de Iad, Purgatoriu și Rai”. A reușit să dea tiparului una din cele mai bune traduceri europene a *Divinei Comedii*, afirmă profesorul universitar, italianul Ramiro Ortiz: „Coșbuc și-a făcut un suflet dantesc, mulțumită căruia frumusețea traducerii lui nu rezultă din fidelitatea cu care a interpretat fiecare cuvânt în parte, ci din tonul general și aproape așa zice de «suflet dantesc» pe care a știut să le-o dea”. Pentru această extraordinară realizare, Coșbuc a învățat italiana și a făcut mai multe călătorii de studiu în Italia.

De asemenea, a tradus din literatura germană și maghiară. Oricare sunt autorii lucrărilor traduse, Coșbuc simte sensibilitatea autorului, specificul originalului, profundul trăirilor și muzicalitatea versurilor, reușind să le transpună în limba română împreună cu mesajul.

Universul creației lui Coșbuc, liric sau epic, reflectă monografic viața satului din ținuturile născute. Poezia iubirii, cu specificul ei obiectiv, și a naturii ocupă cel mai larg spațiu. Iubirea învăluie tot sufletul, uneori împletită cu tristețea, cu incertitudinea, nelipsite sunt candoarea, sfiala și, din când în când, gluma: Numai una, Nu te-ai priceput, Spinul, La oglindă, Cân-

tecul fusului, Scara, Mama, Nunta Zamfirei, La pârau, Noapte de vară, Vara, Iarna pe uliță etc.

Pastelul lui Coșbuc se distinge de cel clasic - un tablou al naturii - prin simțul sublimului cosmic, care face ca adesea pastelul său să capete note de odă, dar, oricum ar fi creat, e prezent omul cu bucuria lui de viață.

Viața și opera lui George Coșbuc sunt și o mărturisire a patriotismului. Reprezentativ este „crezul” declarat: „Sunt suflet în sufletul neamului meu, / Și-i cânt bucuria și-amarul - / În ranele tale durutul sunt eu, / Și-otrava deodată cu tine o beu / Când soarta-ți întinde paharul / Și-oricare-ar fi drumul pe care-o s-apuci, / Răbda-vom pironul aceleiași cruci / Unindu-ne steagul și laurul. / Și-altarul speranței oriunde-o să-l duci, / acolo-mi voi duce altarul” (Poetul).

Pentru opera sa, la propunerea lui Iosif Vulcan, în 1897, i s-a acordat Premiul Academiei. Înaintea lui Coșbuc, l-au primit doi scriitori: Vasile Alecsandri și Alexandru Odobescu.

În afara creației poetice, George Coșbuc a condus reviste cu rol important în dezvoltarea culturii, astfel amintim *Vatra* (1894-1896), având alături pe Ioan Slavici și Ion Luca Caragiale, și *Sămănătorul* (1901-1910), revistă concepută împreună cu Alexandru Vlahuță.

În 1900, la propunerea lui Iosif Vulcan, George Coșbuc devine membru corespondent al Academiei Române, iar la 2 iunie 1916, membru activ. Discursul ținut atunci de George Coșbuc a impresionat puternic și, trecând peste ani, continuă să miște sufletele la orice recitare.

Cuvintelor de primire în rândul academicienilor, răspunsul poetului amintește rugăciunea, sau este o rugăciune: „Îți mulțumesc întâi de toate d-tale, Domnule Președinte, pentru frumoasele cuvinte, mai frumoase, poate, decât le merit. [...] Aceste cuvinte sunt pentru mine ca o punere de mână pe capul meu, ca să scoboare asupra mea harul aceluia Spirit care luminează și conduce opera Academiei. Vă mulțumesc și dumneavoastră, Domnilor membri, că m-ați găsit vrednic să fiu partaș în mijlocul dumneavoastră, ca să fiu și eu o părțică de suflet în sufletul cel mare al Academiei”.

În „Istoria literaturii române de la origini până în prezent”, George Călinescu înlătură orice îndoială sau rețineră în afirmarea valorii poeziei lui Coșbuc prin cuvintele: „Poet mare, profund și original, un vizionar al mișcărilor sufletești [...], George Coșbuc a izbutit ca și Eminescu, de altfel, să facă poezie înaltă”.

George Coșbuc este POETUL, este însă și o PERSONALITATE a BISERICII GRECO-CATOLICE a cărei demnitate se regăsește în viața și scrisul său. Pentru toate acestea, la comemorarea celor 100 de ani de la stingerea din viață, îi aducem omagiul, admirația și recunoștința noastră ... Și, în rugăciune, cerem Tatălui Ceresc să-l răsplătească acolo, în Împărăția Sa, în veșnică odihnă.

Ioan DĂRĂBĂNEANU

PASTILA CREDINȚEI (XIX)

CABINET MARIANIST

În primii ani după "schimbarea la față", mult dorită, a României, din acel fierbinte decembrie 1989, speranțele credincioșilor greco-catolici au fost ancorate în revitalizarea Bisericii Române Unite cu Roma. A apărut și s-a încetățenit sintagma "Restitutio integrum". Credincioșii și clerul greco-catolic au sperat în înfăptuirea acestui act de dreptate și moralitate creștină, în pofida taberei contestatarilor, care având "sacii în căruță" refuzau să înapoieze "stăpânilor" de drept ceea ce aceștia au agonisit în câteva sute de ani. Restituiri-le cerute erau: bisericile greco-catolice, construite de credincioși sau în foarte multe cazuri de prelații Bisericii Greco - Catolice din venituri proprii ori ai cultului, casele parohiale, clădirile, terenurile aparținătoare, libertatea de opțiune a credincioșilor.

Frățietatea întru Cristos, a fost, de cele mai multe ori, dacă nu întotdeauna, uitată, așa a urmat o perioadă când, în locul judecăților creștine străduite spre împlinirea învățaturii "iubește pe aproapele tău ca pe tine însuși" au fost prezente doar judecățile pământești consumate în tribunale, unde, în destule cazuri, judecătorii aveau "ochelari de cal", uitați din vremuri comuniste.

S-au comis atunci greșeli în ambele "tabere", iertată-mi fie expresia fortuită de mersul lucrurilor.

Una dintre tabere (nu o numesc pentru a nu jigni pe cei mai mulți cu adevărat creștini), prin reprezentanții săi, a ales calea defăimării, eludării adevărului civil și istoric, considerându-i pe ceilalți dușmani ai credinței în Dumnezeu și ai națiunii române.

Ceilalți, reprezentanții Bisericii Române unite cu Roma, au făcut greșeala de a se concentra mai ales pe restituirea bunurilor: clădirile bisericilor, case parohiale, alte bunuri materiale. Părerea personală a autorului acestor rânduri, este că nu a existat o preocupare sistematică, pentru restituirea persoanelor, adică a credincioșilor Bisericii Greco-catolice. Aceștia au rămas, oarecum descoperiți, în bătaia vântului denigrator, la dispoziția umilințelor, care uneori atingeau nivelul incredibilității. Atunci s-a petrecut a doua cedare, prima fiind cea din 1948, în fața taifunului bolșevic.

Suntem conștienți că în acest "teatru de operațiuni" au existat și excepții luminoase, demne de o apartenență confesională în concordanță cu morala creștină.

Cele exprimate anterior și în această ultimă frază, ne permite să visăm la consemnarea faptelor, fără parti-pris-uri, într-o relatare care ar putea să se numească "istoria de lângă noi".

Până atunci, să închidem "fereastra regretelor" și să încercăm o nouă "restitutio", de această dată "Restitutio persona". Sintagma sună frumos, dar să deschidem poarta posibilităților, să vedem ce este dincolo de

ea, care sunt căile care trebuie parcurse.

Îndrăznim câteva sugestii care, suntem convinși, vor fi valorificate, nu prin urmarea lor strictă, ci prin perfecționare și inovare metodologică, de către clerul Bisericii noastre, deținătorul unor pedagogii preoțești valoroase, precum și de credincioșii greco-catolici, misionarii laici ai Bisericii noastre.

1. Să conștientizăm care este obiectivul acestui "Restitutio persona". Foștii credincioși greco-catolici care au trecut la alte confesiuni înainte de 1989, sau au rămas după 1989 la acele confesiuni, precum și cei care au părăsit Biserica noastră în această perioadă, nu trebuie să constituie obiectivul acțiunilor de tip "Restitutio persona". Cine sunt cei pe care dorim să-i "restituim" bisericii?

Sunt credincioșii noștri, care trăiesc în indiferență și absenteism față de viața bisericească.

Sunt tinerii abandonati și auto-abandonati hedonismului, comodității, aserviți și înrobiți de mediul virtual, al "butonărilor" de tot felul.

Sunt acele persoane care se declară creștini "independenți", un fel de creștini privați, care spun, de multe ori, ca și scuză: "Cred în Dumnezeu, dar nu am nevoie de Biserică".

Sunt cei care motivează îndepărtarea lor de Biserică, evocând greșelile, comportamentele neadecvate ale unor slujitori ai bisericii sau a unor credincioși practicanți "de fațadă".

Sunt cei care se consideră atei, neavând, de cele mai multe ori, o explicație plauzibilă pentru afilierea la acest statut.

2. "Restitutio persona" trebuie să se ferească de excese, patimi verbale ori acționale, de trufia adevărului confesional, de "hei-rupismul" atât de frecvent al zilelor noastre. Să-i aducem pe cei din jurul nostru, întâi sub "streșina bisericii" și apoi vor intra și în Biserică. Ne gândim în acest sens, la "Oratoriile" copiilor și tineretului (precum Oratoriul "Colț de Rai" din Protopopiatul Beiuș); la activitățile de cateheză săptămânală și lunară organizate la unele asociații (precum Reuniunea Mariană din Protopopiatul Beiuș); la acțiuni de caritate și întrajutorare a celor aflați în nevoi și suferințe și alte asemenea acțiuni, niciodată destule.

3. "Restitutio persona" are șanse de reușită dacă oferim împrejurului **modele de viață creștină**, modele preluate din trecutul Bisericii Române Unite cu Roma, dar și modelele prezentului. Preoți și credincioși ai Bisericii Greco-catolice să plămădim modele reale, prin exemple proprii.

4. Comunicarea interpersonal, societală, corectă, afabilă și permanentă bazată pe învățătura creștină, este de mare folos în "Restitutio persona". Să ne ferim de co-

(continuare în pag. 9)

Mesajul Preafericitului Părinte Cardinal Lucian, la Alba Iulia

Redăm Mesajul Preafericitului Părinte Cardinal Lucian, Arhiepiscopul Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică, rostit joi, 3 mai 2018 la Alba Iulia, la conferința „Contribuția Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolice la Marea Unire”.

Iubiți credincioși,

Cu bucurie și recunoștință, reuniți în Sinod la Blaj, împreună cu toți Episcopii greco-catolici din România, celebrăm Centenarul evenimentului principal al istoriei poporului nostru: Unirea de la Alba-Iulia. 1 Decembrie 1918 este momentul culminant și împlinirea idealului de veacuri al tuturor celor care poartă în vinele lor mândria de a fi urmașii Romei.

Suntem încredințați că fără contribuția Bisericii Greco-Catolice, Statul Român, identitatea națională și cultura română nu s-ar fi articulat în formele pe care le cunoaștem astăzi, pentru că „fără Unirea de la 1700, nici Unirea de la 1918 nu ar fi existat”.

Nu putem și nu trebuie să uităm că termenul de „națiune română” a fost introdus pentru întâia oară de Episcopul greco-catolic Ioan Inocențiu Micu Klein la 1737. Nu putem și nu trebuie să uităm că Episcopul greco-catolic Petru Pavel Aron avea să deschidă la Blaj, pe 11 octombrie 1754, primele școli sistematice românești, școli care au format conștiința națională românească. Nu putem și nu trebuie să uităm că Biserica Greco-Catolică s-a implicat în convocarea Adunării Naționale din 3/15 mai 1848 de pe Câmpia Libertății de la Blaj. Aici s-a strigat pentru prima dată “noi vrem să ne unim cu țara”. În Catedrala din Blaj, Simion Bărnuțiu, a proclamat la 14 mai 1848 celebrul discurs care a devenit platforma de gândire pentru acea Adunare în care s-a pledat pentru libertate națională și socială, precum și necesitatea unității românilor.

Pe 5/18 octombrie 1918, marele om politic greco-catolic Alexandru Vaida-Voevod a spus răspicat în Parlamentul din Budapesta că națiunea română din Austro-Ungaria este “liberă de orice înrăurire străină” să-și aleagă “așezarea ei printre națiunile libere”.

Mai cu seamă, nu putem și nu trebuie să uităm că în cetatea Apulum, la 1 decembrie 1918, Episcopul greco-catolic Iuliu Hossu a citit Rezoluțiunea Adunării Naționale care pecetluia unirea pe veci a Transilvaniei cu Țara Mamă, România: „De acum o Românie Mare întemeiată pe dreptatea lui Dumnezeu și pe credința poporului său. Cântarea noastră de biruință să fie cântarea

neamului pe calea lungă și grea a veacurilor. Dreptatea ta, Doamne, e dreptate în veac și cuvântul Tău adevărul”.

Primul Cardinal al națiunii române, împreună cu mulți martiri și mărturisitori ai Bisericii noastre, precum și numeroși eroi ai patriei, au plătit scump pentru acest crez al lor. Așa cum sublinia Sfântul Ioan Paul al II-lea în Scrisoarea Apostolică adresată Bisericii noastre cu ocazia celui de-al treilea centenar de la Unirea cu Biserica Romei, în anul 2000: „unitatea și pacea încolțesc în sânul Bisericii: fiindcă numai în felul acesta istoria oamenilor poate deveni o istorie a unității”. Vom fi binecuvântați cu darul iertării și al unității doar odată cu purificare resentimentelor și a memoriei. Suntem încredințați că stigmatele persecuțiilor secolului al XX-lea, au constituit pentru Biserica noastră Greco-Catolică acel imbold în credință ce confirmă dictonul: „Au încercat să ne îngroape, dar nu au știut că suntem semințe...”

Astăzi, la împlinirea unui veac de la acel moment după care au suspinat înaintașii noștri, cuvine-se a aminti faptul că, Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, profund ancorată în realitatea și în simțirea poporului român, crede și speră în continuare în viitorul patriei. Crede în puterea poporului nostru de a se regenera, respectând legea sfântă a lui Dumnezeu, fiindcă „începutul înțelepciunii este frica de Dumnezeu; cei fără minte disprețuiesc înțelepciunea și stăpânirea de sine” (Pilde 1, 7). La fel ca la Alba-Iulia în 1918, Biserica Greco-Catolică crede și astăzi în unitate și în frățietate, manifestând în ființa ei comuniunea ei cu neamul românesc.

Dumnezeu să vă binecuvânteze și să ocrotească iubita noastră patrie!

Cristos a înviat!

† **Cardinal LUCIAN**
Arhiepiscop și Mitropolit al Arhiepiscopiei de
Alba Iulia și Făgăraș,
Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite
cu Roma, Greco-Catolică

www.bru.ro

(urmare din pag. 8)

municarea ”de podium”, de tip ”de la catedră”, luându-l pe Isus Cristos, ca exemplu, care ”s-a așezat” și apoi a vorbit în ”Predica de pe Munte” ori în ”Predica de pe lac”.

Reuniunile familiale și interfamiliale în care să se transmită Cuvântul lui Dumnezeu, așa cum sugera p. Vătămănelu, Vicarul general al Episcopiei de Oradea, cu ocazia unei întâlniri a responsabililor cu pastorația, ar fi cu adevărat potrivite unei astfel de comunicări.

5. Transmiterea unor mărturii de viață creștină

(vezi ”Crâmpie de viață” - radio Maria), precum și popularizarea onestă a unor activități în scopul oferirii de modele, sunt de asemenea foarte importante pentru ceea ce am convenit că se poate numi ”Restitutio persona”.

Dorința, urmată de voință și întărită mereu de putință, îmbrăcată în felurite veșminte, specifice diferitelor comunități, ne vor ajuta să reușim să aducem ”de afară”, sub ”streșina bisericii” și apoi în Biserică, pe semenii noștri spre a asculta și trăi împreună Cuvântul lui Dumnezeu.

170 de ani de la Adunarea Națională de la Blaj

În urmă cu 170 de ani, la Blaj, avea loc unul dintre cele mai importante evenimente din istoria națiunii române. Adunarea Națională din 3/15 mai 1848 a fost momentul în care românii din Transilvania și-au afirmat dreptul la o existență națională liberă și independentă.

În urma proclamației-manifest, redactată la Sibiu în 12/24 martie 1848 de părintele greco-catolic Simion Bărnuțiu, a fost convocată o adunare la Blaj, centrul spiritual și cultural al românilor din Transilvania, în Duminica Tomii, 30 aprilie 1848, la care au răspuns peste două mii de fruntași ai poporului român. Cu această ocazie a fost convocată Adunarea Națională a românilor ardeleni, care a avut loc pe Câmpul Libertății din Mica Romă, la 3/15 mai 1848.

La Marea Adunare Națională de la Blaj, din 1848, au participat circa 40.000 de români de pe întregul teritoriu al Transilvaniei. La primele ore ale dimineții de 3 mai 1848 a avut loc ceremonialul de constituire a Adunării Naționale: alegerea celor doi președinți Ioan Lemeni, episcop greco-catolic și Andrei Șaguna episcop ortodox, vicepreședinți fiind aleși Simion Bărnuțiu, preot greco-catolic și George Bariț, istoric, fiu de preot greco-catolic. Secretar al adunării a fost canonicul greco-catolic Timotei Cipariu.

Inițial, adunarea națională trebuia să aibă loc în Catedrala greco-catolică "Sfânta Treime". Cum biserica s-a dovedit a fi neîncăpătoare, mulțimea s-a strâns în piața din mijlocul Blajului. Nici aceasta nu a putut cuprinde mulțimea adunată din toate colțurile Transilvaniei. Așa că oamenii s-au mutat pe un câmp de la marginea orașului, care de atunci poartă numele de Câmpia Libertății.

Adunarea de la Blaj viza libertatea individuală, ștergerea definitivă a iobăgiei, libertatea națională pentru românii din Ardeal:

Proclamația de la Blaj
PETIȚIA NAȚIONALĂ ADOPTATĂ DE ADUNAREA DE LA BLAJ PRIN CARE SUNT EXPRIMATE REVENDICĂRILE ROMÂNILOR TRANSILVANI

Puncturile națiunii române transilvane votate în Adunarea Națională de la Blaj în 3-5 Mai (15-17 mai după calendarul nou) c.v. 1848

1. *Națiunea română, răzimată pe principiul libertății, egalității și fraternității, pretinde independența sa națională în respectul politic ca să figureze în numele său ca națiune română, să-și aibă reprezentanții săi la dieta țării în proporțiune cu numărul său, să-și aibă dregătorii săi în toate ramurile administrative, judecătorești și militare în aceeași proporțiune, să se servească cu limba sa în toate trebile ce se ating de dânsa, atât în legislațiune, cât și în administrațiune. Ea pretinde pe tot anul o adunare națională generală. La acestea s-au adaos că de aici înainte în lucrările legale ale celorlalte națiuni transilvane și în limbile lor românii să se numească români, iar nu ólah, walach și bloch.*

2. *Națiunea română pretinde ca biserica română, fără distincțiune de confesiune, să fie și să rămână liberă, independentă de la oricare altă biserică, egală*

(continuare în pag. 11)

(urmare din pag. 10)

în drepturi și foloase cu celelalte biserici ale Transilvaniei. Ea cere restabilirea mitropoliei române și a sinodului general anual după vechiul drept, în care sinod să fie deputați bisericești și mirenești. În aleași sinod să se aleagă și episcopii români, liber, prin majoritatea voturilor fără candidație. (La aducerea-aminte despre vechiul drept al românilor de a avea mitropolie și sinod general anual s-a proclamat de popor mitropolia română transilvană cu aplaus unanim. Dacă episcopii celorlalte națiuni și confesiuni vor avea pe venitoriu scaun în dietă ca reprezentanți ai bisericii lor și dacă capitulurile lor vor fi reprezentate, națiunea română cere aceleași drepturi pentru episcopii și capitulurile lor).

3. Națiunea română, ajungând la conștiința drepturilor individuale, cere fără întârziere desființarea de iobăgie fără nici o despăgubire din partea țăranilor iobagi atât în comitate, cât și în districte, scaune și granița militară. Ea cere tot deodată și desființarea dijmelor ca a unui mijloc de contribuire împedecătoriu economiei.

4. Națiunea română pofteste libertatea industrială și comercială cu ridicarea țeiturilor și a privilegiurilor și a tuturor pedecelor și stavilelor cu țărilor convecine de care se ține desființarea vămilor la graniță.

5. Națiunea română pofteste ca dajdea ce s-a pus de la un timp încoace asupra vitelor - care din pricina strimtorii hotarelor greminal se țin și se pasc în țăările vecine cu mari cheltuieli și nespuse greutate și însuși cu pericolul vieței - , ca o vederată pedecă a industriei și a comerțului activ, să se șteargă cu totul, și tractatele care s-au încheiat între înalta Casă austriacă, Poarta otomană și Principatele Române pentru economia vitelor să se păzească cu toată scumpătatea.

6. Națiunea română cere desființarea dijmei, adică a zeciuielii (Zehend) metalelor create în patria aceasta, care zeciuială e o adevărată pedecă pentru lucrarea minelor. La toți proprietarii de fodine să li se dea același drept în privința măsurii hotarului fodinei.

7. Națiunea română cere libertatea de a vorbi, de a scrie și a tipări fără nici o censură, prin urmare pretinde libertatea tiparului pentru orice publicare de cărți, de jurnale și de altele, fără sarcina cea grea a cauțiunii, care să nu se ceară nici de la jurnaliști, nici de la tipografi.

8. Națiunea română cere asigurarea libertății personale; niminea să nu se poată prinde supt vreun pretest politic. Cu acestea dinpreună cere libertatea adunărilor ca oamenii să nu cadă la nici un prepus

dacă se adună numai ca să vorbiască și să se înțeleagă în pace.

9. Națiunea română cere tribunale de jurați (Jurye) cu publicitate, în care procesele să se facă verbale.

10. Națiunea română cere înarmarea poporului sau gardă națională spre apărarea țării în lăuntru și din afară. Miliția română să-și aibă ofițerii săi români.

11. Națiunea română cere denumirea unei comisiuni mixte compusă din români și alte națiuni transilvane pentru cercetarea cauzelor de mezuine ale moșiilor și pădurilor, de ocuparea pământului comun și a sesiunilor colonicale și altele câte se țin de categoria aceasta.

12. Națiunea română cere dotarea clerului român întreg din casa statului, întocma cu clerurile celorlalte națiuni.

13. Națiunea română cere înființarea școalelor române pe la toate satele și orașele, a gimnasiilor române, a institutelor militare și tehnice și a seminarelor preoțești, precum și a unei universități române dotate din casa statului în proporțiunea poporului contribuent, în dreptul deplin de a-și alege directori și profesori și de a-și sistemiza învățătura după un plan școlastic și cu libertate de a învăța (docere).

14. Națiunea română pretinde purtarea comună a sarcinilor publice după starea și averea fiecăruia și ștergerea privilegiurilor.

15. Națiunea română pofteste ca să se facă o Constituțiune nouă pentru Transilvania prin o adunare constituantă din națiunile țării, care Constituțiune să se întemeieze pe principiile dreptății, libertății, egalității și fraternității, să se lucreze codici nouă de legi civile, criminale, comerciale ș.c.l. tot după acelea principii.

16. Națiunea română cere ca conlocuitoarele națiuni nicidecum să nu ia la dezbatere cauza uniunii Transilvaniei cu Ungaria, până când națiunea română nu va fi națiune constituită și organizată cu vot deliberativ și decisiv, reprezentată în Camera legislativă; iar din contră, dacă dieta Transilvaniei ar voi totuși a se slobozi la pertractarea aceleiași uniuni de noi fără noi, atunci națiunea română protestează cu solemnitate.

A murit cea mai curajoasă și demnă româncă greco-catolică din secolul XX

Între 1947 și 1989 ignoranța era fructul politicii PCR. După 1989, ea a devenit fructul întregii societăți românești. Puțini mai cunosc numele adevăratelor valori naționale, aproape toți cunosc numele, fără conținut, ale unor nuliități sau lichele ajunse în diferite funcții, printr-un singur „merit”: tupeul. Doamna Doina Cornea a fost cea mai curajoasă și demnă româncă, greco-catolică, din secolul XX. Alături de Vasile Paraschiv, Paul Goma și Marii Exilați, Doina Cornea a încarnat adevărata Românie timp de un deceniu (1980-1990). Dispariția ei, anunțată cu necuviincioasă discreție de mass media, echivalează cu dispariția altei mari personalități greco-catolice, Corneliu Coposu. România europeană se construiește pe soclul acestor eroi din anii dictaturii comuniste.

În deceniul opt al secolului trecut, când românii deveniseră simple rumegătoare, Doina Cornea a lansat nu mai puțin de 31 de texte aprige împotriva sistemului și căpeteniei sale, texte difuzate de postul de radio Europa Liberă. Prin același post de radio, aceeași ființă fragilă, dar tenace, i-a adresat o Scrisoare deschisă Papei Ioan Paul al II-lea, cerând intervenția Sfântului Părinte pentru legalizarea Bisericii greco-catolice, interzisă samavolnic în 1948. Curajul, demnitatea se plătesc într-un regim terorist. În 1983 doamna Doina Cornea a fost dată afară din Universitatea clujeană, a fost hăituită, spionată și bătută de golăniea securistă, la ordinele unui anume „colonel” Al. Pereș. Doamna Doina Cornea a intrat de peste trei decenii în Istoria adevăratei României, alături de martirii greco-catolici Iuliu Hossu, Iuliu Maniu, Corneliu Coposu etc.

În primăvara anului 1990, plimbându-mă, cu doi prieteni, prin cartierul din Cluj-Napoca unde locuia, am zărit-o stropindu-și straturile de flori. Am salutat și am întrebat-o dacă o putem vizita. Cu o simplitate dezarmantă și-a scos mânușile de „grădinar” și ne-a poftit

în casă. Unul din prieteni era jurnalist francez... de stânga. Ne-am întins la vorbă până spre miezul nopții. După un ceas, amicul francez devenise „de centru”, iar la despărțire, se declara „creștin de dreapta”, el, „ateul convins”, admirator fanatic al lui Léon Blum. Pe lângă această convertire cvasispontană (care sper să conteze la procesul de betificare), doamna Cornea a mai produs un miracol. De data aceasta cu mine.

Față în față cu făptura ei firavă, aproape imponderabilă, am înțeles, pentru prima dată sensul cuvintelor lui Isus: „Aveți credință în Dumnezeu. Amin vă zic, cine ar spune acestui munte: Ridică-te și aruncă-te în mare!, și nu ar șovăi în inima lui, ci ar crede că ceea ce spune se împlinește, i se va da.” Doina Cornea s-a suit la cer, după ce a mutat munții pe pământ.

Cristian BĂDILIȚĂ

Biografie

Doina Cornea s-a născut la Brașov în 30 mai 1929. Părinții (Iacob și Maria) aparțineau nivelului mediu al societății transilvane interbelice, fiind de confesiune greco-catolică. În 1948 a devenit studentă în Cluj, la Facultatea de Litere, secția franceză-italiană.

A absolvit facultatea în 1952, devenind (în același an) profesoară de franceză la o școală din orașul Zalău. Aici s-a căsătorit cu avocatul Cornel Leontin Iuhas cu care a avut doi copii: Ariadna (n. 1954) și Leontin Horațiu (1956)

Cu sprijinul profesorului Henri Jacquier în anul 1959 a devenit asistent la Catedra de Franceză a Universității din Cluj. Pentru că a refuzat să intre în U.T.M. și mai târziu în P.C.R. cariera universitară i-a fost blocată la gradul de asistent până la pensionarea abuzivă din anul 1983.

A devenit oficial opozant al regimului comunist

în august 1982. Atunci postul Radio Europa Liberă îi publica primul text critic la adresa realităților din România comunistă și care era intitulat Scrisoare către cei ce n-au încetat să gândească. Până în decembrie 1989, Radio Europa Liberă și alte importante ziare occidentale aveau să publice/difuzeze în jur de 30 de texte ale Doinei Cornea în care era criticat regimul comunist și Nicolae Ceaușescu.

Împreună cu fiul său a participat la revoluția din Cluj cu începere din 21 decembrie 1989. În 22 decembrie, fără a fi consultată, a fost inclusă în Consiliul Frontului Salvării Naționale. După demisia din F.S.N. și până după jumătatea anilor 90, activitatea internă și internațională a Doinei Cornea a avut ca principal obiectiv democratizarea reală a României, prin realizarea alternanței la putere. În plan intern a devenit membru fondator al G.D.S. și al Alianței Civice.

m.adevarul.ro

Mesajul Cardinalului Lucian

Îndoliată Familie,

Viața doamnei Doina Cornea s-a consumat pe acel altar de care au parte prietenii sufletești ai Golgotei și de unde nu lipsește niciodată umilirea. Prin mărturia sa, ne-a fost dat și nouă să putem sta cu capul sus și chiar dacă, după 1989, această „ea” ar fi trebuit să fie un „noi”, s-a adevărit iarăși cât de greu este să ne vindecăm de urmele trecutului.

Îmi veți îngădui să nu fac, așadar, uz de rostiri decât pentru a spune cât de mult a contat cuvântul liberator al Evangheliei. Doina Cornea l-a făcut să rodească prin viața sa ca om și i-a oferit profunzime. De aceea, în aceste momente de tristețe, vă cer îngăduința de a da glas din partea Bisericii Greco-Catolice, gândului de respect și devoțiune.

*

Fată de sufletul și viața doamnei Doina Cornea avem cu toții o datorie neîmplinită de gratitudine și binecuvântare. De o astfel de plămadă ar avea nevoie țara pentru a renaște și Biserica: omul cu principii care prețuiește mai mult adevărul și libertatea, decât siguranța comodă pe care o conferă frica. „Suferința face mai mult decât fericirea...” – spunea Doina Cornea – „n-am

învățat nimic din momentele mele de fericire, decât că mi s-a exacerbat egoismul... ca și cu banul, vrei mai mult și te degradezi... suferința te învață ceva, te face să înaintezi spiritual”.

*

Stimată Doamnă,

Ultimii ani nu v-au fost deloc ușori. Vă păstrăm în inimă cu acel chip impresionant, delicat și tineresc pe care l-ați arătat până spre sfârșit, admirându-vă moștenirea curajului și a demnității. Cu acel sigiliu de naturalețe care v-a fost propriu, devenit atât de rar printre infatuările zilelor noastre.

Sărutându-vă mâna obosită de timp, îl rugăm pe bunul și atotputernicul Dumnezeu să vă facă părtaşă de pacea și fericirea sfinților și să vă odihnească în pace!

În veci să vă fie binecuvântată amintirea!

**Cardinal
+ LUCIAN**

**Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite,
Greco-Catolică**

Vizită Pastorală la Graz

Comunitatea Greco-Catolică din Graz, Austria, s-a aflat în Duminica a cincea după Paști în sărbătoare, împlinindu-se 10 ani de când a fost înființată comunitatea.

Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, a fost întâmpinat cu Sfânta Cruce de către părintele Alexandru Suciu, parohul comunității și cu Sfânta Evanghelie de către părintele protosin cel Yuriy Kolasa, vicarul general pentru greco-catolicii din Austria, alături de părinți aflați pe teritoriul Austriei: părintele Vasile Luțai din Viena, părintele Ovidiu Pintea, din Viena Kagran, părintele Gheorghită Dobrică din Linz, părintele Iulian Hotico din Wiener Neustadt și părintele Sergiu Dejeu, preot slujitor în Kagran.

În cadrul Sfintei și Dumnezeieștii Liturghii a fost hirotesit întru lector și mai apoi ipodiacon teologul Gerhard Deimel.

La finalul cuvântului de învățătură, Preasfințitul Părinte Virgil a adresat îndemnul credincioșilor de a se regăsi mereu în Biserica, la fântâna lui Iacob unde apa nu lipsește niciodată, aducându-și aminte totodată fiecare credincios de rădăcinile sale și cu demnitate să pășească pe drumul vieții.

Prezent la sărbătoarea comunității a fost și fratele Richard Binder und Mitbrüder, superiorul conventului Fraților Milostivi din Graz-Eggenberg, un prieten al românilor care de curând și-a încheiat misiunea în Austria. Printre invitați au mai fost prezenți sora Gottharda

Knarr și domnul Peter Piffl-Percevic, președintele Pro Oriente pentru ecumenism și Bisericele Orientale, secțiunea Graz.

La finalul Sfintei Liturghii unul dintre consilierii parohiali a dorit să aducă un cuvânt de mulțumire tuturor preoților care în acești 10 ani au păstorit comunitatea românească din Graz, care prin cuvintele și îndemnul adresate nu au făcut altceva decât acolo pe teritoriul austriac românii să găsească un colț al României și așa să pășească împreună spre mântuire.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Liceul Greco-Catolic "Iuliu Maniu", Oradea - 100 pentru țară, 25 pentru școală, 20 pentru *Step by Step*

Povestea Liceului Greco-Catolic "Iuliu Maniu" trebuie să înceapă cu răspunsul la întrebarea „Cine suntem noi?”. După cum se spune, fiecare călătorie începe cu un pas. Acest pas a fost făcut de strămoșii noștri care, în anul 1784, au avut curajul și determinarea necesare pentru a întemeia o școală românească, bazată pe învățământ confesional, într-un ținut stăpânit de Imperiul Austro-Ungar. Așa s-a născut „Școala Normală Română Unită”, prima școală din Oradea în care limba de predare-învățare a fost limba română. Istoria instituției de învățământ a fost întreruptă în anul 1948 de regimul comunist care a desființat Biserica Greco-Catolică, închizând școlile acesteia.

După mai bine de 40 de ani, în anul școlar 1992/1993, școala și-a reluat activitatea cu ajutorul unor oameni care au îndrăznit să lupte pentru împlinirea visurilor comunității lor și au făcut nenumărate demersuri la București, începând cu anul 1990. Proveniți din rândul foștilor absolvenți, ei au pornit de la tradiție, împletind trecutul pozitiv al strămoșilor, cu nevoia de împlinire desprinsă din aspirațiile spre un viitor strălucitor. Motivația lor a desțelenit glia ce s-a format în anii grei ai tăcerii și ai suferinței. Și-au luat angajamentul să recâștige imaginea de altădată a școlii, propunându-și niște obiective clare și aventurându-se într-o călătorie dificilă, plină de riscuri în vremurile tulburi de după revoluție.

Începând cu primul director al școlii reînființate, profesorul Victor Sarca, și continuând cu ceilalți, profesorii Iosif Suciu, Elena Szasz-Butiri, Andrei Cristea, Alexandru Dragoș și Antonia Nica, instituția a urmat modelul înaintașilor, acela de a trezi în elevi conștiința spirituală ce duce la cunoaștere existențială, la empatie și la înălțare spirituală. Prin acestea, elevii își întăresc inteligența emoțională, dobândind sentimentul rostului în viață, echilibru și înțelepciune.

Anul 2018 este un prilej de sărbătoare atât pentru România, cât și pentru Liceul Greco-Catolic "Iuliu Maniu". În anul Centenarului Marii Uniri, școala orădeană serbează 25 de ani de la reînființare și 20 de ani de la implementarea Alternativei Educaționale *Step by Step*. Cu această ocazie, în perioada 3-5 mai, au fost organizate o serie de evenimente cu scopul de a marca Zilele școlii.

Joi, 3 mai, profesorii de Educație fizică și sport, împreună cu doamnele învățătoare, au pregătit un flashmob. Elevii claselor *Step by Step* din școala noastră s-au strâns în Piața Unirii, în fața statuii lui Mihai Viteazul, pentru a fi fotografiați în timp ce

au alcătuit din culorile instituției, albastru și roșu, cifrele 100 – pentru țară, 25 – pentru școală și 20 – pentru *Step by Step*. S-a distribuit revista *Muguri de lumină*, ce a fost editată de doamnele învățătoare și educatoare și a fost lansat volumul *Fericirea* – promisiune și dar, coordonat de preotul Cristian Tiselită și de profesorii de Limba și literatura română și Educație plastică ai instituției: Paula Băliban, Mihaela Danciu, Emilia Haș, Ioana Sarca și Alina Broizan. Acest volum reunește creații literare și plastice ale elevilor din gimnaziu și liceu, încadrate în următoarele teme: iubire creștină, credință, speranță, fericire, rugăciune.

Ziua de vineri a început cu celebrarea Sfintei Liturghii în Catedrala Sfântul Nicolae, care a fost oficiată de Preasfinția Sa Virgil și de șase preoți ce s-au rugat alături de elevi, profesori și de oaspeți din țară și străinătate. În sala festivă a liceului, au fost pregătite activități demonstrative ale claselor *Step by Step*, o altfel de zi, asemănătoare cu cea a porților deschise. Oaspeții școlii au apreciat această activitate, în mod deosebit cei străini. După-amiaza, Teatrul Regina Maria și-a deschis porțile pentru a găzdui momentul festiv al aniversării. Sala Mare a Teatrului s-a dovedit a fi neîncăpătoare pentru elevii, părinții acestora, profesorii și diferitele personalități adunate pentru a lua parte la înălțătorul eveniment. Cei prezenți au vizionat un film ce a prezentat istoricul școlii și continuitatea tradiției transpuse în prezent. Pe scenă au urcat prof. Antonia Nica, directorul Liceului Greco-Catolic "Iuliu Maniu", inspectorul Florin Negruțiu, ca reprezentant al Inspectoratului Școlar Județean Bihor, Dacian Palladi, reprezentantul Primăriei Oradea, P.S.S. Virgil Bercea, Denisa Moșincat, o elevă a primei promoții *Step by Step* care și-a petrecut 12 ani în instituția noastră. Lor le-au urmat doi dintre foștii directori, prof. Iosif Suciu și prof. Andrei Cristea, reprezentanta Centrului *Step by Step* de la București, Elena Iuliana Mihai, și fondatoarea acestei alternative educaționale în liceu, prof. pentru învățământ primar Cornelia Vesea. A fost pusă în scenă o piesă de teatru închinată Centenarului Marii Uniri, scrisă de prof. Paula Băliban. Actorii au fost elevi de gimnaziu și liceu coordonați de prof. Mihaela Olău și de prof. Mihaela Danciu. Ei au început prin a intona imnul național *Deșteaptă-te, române!*, alături de marele public. În cadrul piesei, a fost subliniat rolul important pe care l-a jucat Iuliu Maniu în realizarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918. Corul mic, format din elevii din ciclul primar,

(continuare în pag. 15)

(urmare din pag. 14)

și corul mare, alcătuit din elevi de gimnaziu și liceu, sub îndrumarea profesorilor de educație muzicală Nicoleta Țâmpu și Antonia Nica, au scos la iveală bucuria și elanul copilăriei. Profesorii Dana și Andrei Cristea au demonstrat prin forța și priceperea elevilor faptul că nu doar o școală cu program sportiv poate impresiona cu ajutorul unor exerciții atent pregătite, așa cum a fost piramida elevilor. Patru dintre elevii liceului, Anda Cristea, Antonia Horbacs, Michelle Pater și Alexandru Cristea, au avut onoarea de a cânta alături de Paula Seling priceasna Ridicavoi ochii mei la ceruri, armonizată pentru patru voci. Aceasta a cântat în duet cu Ovidiu Lazăr cunoscuta piesă din repertoriul internațional *The Prayer*. Oaspeții au avut parte de trăiri intense, mai ales în finalul programului când au cântat împreună cu marea artistă *Cristos a Înviat*. Momentul solemn a întărit esența discursului Preasfinției Sale Virgil Bercea, care, atunci când a vorbit despre sacrificiul martirilor greco-catolici, a rostit profundul proverb mexican: „Au încercat să ne îngroape, dar nu au știut că noi suntem semințe”. Fericirea și unitatea celor prezenți la înălțătorul eveniment vin ca o încununare a eforturilor și a greutăților celor ce s-au stins din viață visând la prezentul nostru. Seara s-a încheiat elegant cu o cupă de șampanie pentru toată lumea.

În dimineața zilei de sâmbătă, 5 mai, a fost celebrată Sfânta Liturghie a copiilor în Catedrala Sfântul Nicolae. Începând cu orele 10.30, s-a desfășurat simpozionul național cu participare internațională intitulat *Educație, spiritualitate, tradiție și modernitate prin Alternativa Educațională Step by Step în contextul Centenarului Unirii*. În deschiderea acestuia, au luat cuvântul directorul Liceului Greco-Catolic Iuliu Maniu, prof. Antonia Nica, inspectorul Florin Negruțiu, reprezentantul Inspectoratului Școlar Județean Bihor, Elena Iuliana Mihai, director de programe al Centrului *Step by Step* București și Preasfinția Sa Virgil Bercea. Primele două conferințe au fost susținute de invitații din Italia. Prof. dr. Maria Concetta Siciliano a vorbit despre lucrarea *Criza în educație și perspectiva unei soluționări. Tradiție și modernitate*. Doamna profesor a prezentat realitățile învățământului italian, afirmând că tehnologia modernă împiedică procesul instructiv-educativ. Din nefericire, elevii nu mai sunt interesați să învețe sau să citească, iar acest fenomen de întinde pe întreg mapamondul. Prof. dr. Marino Petrarolo a prezentat lucrarea *Disconfortul cultural, alfabetizarea emoțională – o posibilă abordare curriculară*. Traducerea conferințelor din limba italiană în limba română a fost realizată de prof. Adrian Podar.

Prof. univ. dr. habil. Adrian Hatos a pregătit pentru simpozion lucrarea intitulată *Școala bună – perspectivă sociologică*. Acesta a vorbit atât din per-

spectiva unui specialist, cât și din cea a unui părinte, afirmând faptul că o școală bună nu este cea care are un număr cât mai mare de elevi olimpici, ci una care pregătește tinerele generații pentru viață și le determină să meargă cu drag la școală. Ca tată a doi copii înscriși la Liceul Greco-Catolic ”Iuliu Maniu”, domnul profesor recomandă cu încredere această instituție de învățământ, situând-o în topul școlilor de calitate din Oradea. Psihologul Ioana Omuț-Cherechianu a vorbit despre *Cel mai mare cadou pentru elevul meu*. Doamna psiholog consideră faptul că starea emoțională echilibrată a elevilor depinde în mare măsură de mediul școlar. Armonia dintr-o școală confesională determină acest echilibru și duce la o bună relaționare în cadrul grupului de elevi. În ultima parte a lucrărilor simpozionului, s-au derulat prezentările profesorilor din învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal, din județul nostru și din afara lui.

Zilele școlii au demonstrat încă o dată faptul că în Liceul Greco-Catolic ”Iuliu Maniu” există perseverență, determinare și, mai presus de toate, credință. Scopul nostru este acela de a șlefui oameni valoroși, ancorați în prezent, curioși și dornici să descopere lucruri noi, oameni eficienți ce acceptă cu ușurință noile provocări ale vieții. La fel ca în trecut, această instituție de învățământ primește cu brațele deschise elevi de diferite confesiuni și etnii, eliminând diferențele de orice fel prin cultivarea toleranței. Absolvenții noștri sunt tineri eficienți, bine orientați spre viitor, reprezentând un sprijin social pentru semenii. Acceptarea, iertarea, corectitudinea, responsabilitatea, generozitatea, modestia, sensibilitatea, optimismul sunt semințele virtuților semănate și îngrijite de profesorii școlii. Bunăstarea spirituală și conștiința propriei valori definesc viitorii oameni de succes care știu cum să alunge suspinul cotidian înconjurându-se cu un zid de seninătate. Menirea unei adevărate instituții de învățământ este aceea de a-l învăța pe elev să se autodescopere, să trăiască într-o lume bine organizată, de a-i dezvălui sensul lucrurilor ce compun această lume și de a respecta credințele și valorile altora.

După cum ne spune un dicton japonez, „Perfecțiunea nu constă în a face lucruri neobișnuite, ci în a face lucruri obișnuite într-un mod neobișnuit”. Prin ceea ce a demonstrat până acum, Liceul Greco-Catolic ”Iuliu Maniu” este un apostol greu încercat aflat în slujba înțelepciunii, a iluminării tinerelor generații. Cine suntem noi? Cum este Liceul Greco-Catolic ”Iuliu Maniu”? Răspunsul stă scris în ochii și în inimile foștilor elevi care i-au trecut pragul în vremurile pline de încercări și în zilele senine de acum.

Ioana SARCA și Antonia NICA

Liceul Teoretic "Onisifor Ghibu" susține cauza Asociației Caritas Eparhial Oradea

Elevii de la Liceul Teoretic "Onisifor Ghibu" au participat, marți, la târgul culinar anual organizat de unitatea de învățământ. Jumătate din banii strânși în cadrul evenimentului de caritate vor fi donați pentru susținerea cauzei Asociației Caritas Eparhial Oradea, "Terapie prin zâmbet", înscrisă și anul acesta la Swimathon.

Începând cu pauza mare, elevii liceului orădean au fost invitați în sala festivă pentru a degusta și achiziționa din preparatele culinare pregătite de colegii lor. Cu mic, cu mare, tinerii și profesorii lor s-au bucurat de diferitele sortimente de gustări reci, aperitive și dulciuri pregătite cu pricepere și mîgală. Conducerea liceului a decis ca o parte din fondurile colectate la ediția din acest an a târgului culinar să fie donată cauzei "Terapie prin zâmbet", înscrisă la *Swimathon*, un eveniment de strângere de fonduri organizat de Mișcarea Fundațiilor Comunitare în mai multe orașe din România. În plus, sub coordonarea doamnei prof. Carmen Chiș, ambasador *Swimathon* în acest an, șase elevi din liceul Onisifor Ghibu vor înota sâmbătă, 21 aprilie, începând cu ora 10:00, la bazinul Ioan Alexandrescu, pentru a sprijini cauza "Terapie prin zâmbet".

Târgul culinar a fost posibil datorită implicării d-lui director prof. Iulius Radu Timar, d-lui director adjunct prof. Călin Perțe, echipei de elevi coordonată de președintele Consiliului Școlar al Elevilor, Ioana Vasile, juriu-

lui condus de prof. Adrian Tencuțiu, precum și elevilor, diriginților și profesorilor participanți. Asociația Caritas Eparhial Oradea dorește să mulțumească pe această cale conducerii Liceului Teoretic "Onisifor Ghibu" și tuturor persoanelor implicate în organizarea acestui eveniment.

Prin finanțarea acțiunii "Terapie prin zâmbet", voluntarii clovni-doctori ai Asociației Caritas Eparhial Oradea vor putea să-și continue activitatea la Spitalul Clinic Municipal "Dr. Gavril Curteanu", aducând zâmbete pe chipul a mii de copii internați anual. Pentru a afla mai multe detalii despre această cauză, vă invităm să accesați următorul link: <http://swimathon.fundatia-comunitaraoradea.ro/proiect/terapie-prin-zambet/>.

"Terapie prin zâmbet" la *Swimathon* Oradea 2018

Voluntarii Asociației Caritas Eparhial au participat la evenimentul de strângere de fonduri *Swimathon* din data de 21 aprilie 2018, pentru susținerea cauzei "Terapie prin zâmbet", ce își propune să asigure sprijin voluntarilor clovni-doctori care aduc zâmbete pe chipul a mii de copii internați anual la Spitalul Clinic Municipal "Dr. Gavril Curteanu" din Oradea.

Asociația Caritas Eparhial s-a bucurat în acest an de sprijinul a 4 echipe de înotători: "Spongierii zâmbăreți", elevi ai Liceului Teoretic "Onisifor Ghibu", reuniți într-o echipă coordonată de doamna prof. Carmen Chiș, ambasador al cauzei, alături de "Peștișorii Clovn", echipă în care a înotat și atleta Simona Kadaș, "Celestica Giving" și "Balenele zburătoare Plexus" au făcut valuri pentru cauza "Terapie prin zâmbet", reușind să mobilizeze resurse pentru atingerea și depășirea obiectivului asociației. Le mulțumim pe această cale pentru implicarea și efortul depus!

Galeria Caritas Eparhial, una dintre cele mai vizibile la eveniment, a reunit voluntari, profesori și elevi

ai Liceului Teoretic „Onisifor Ghibu”, angajați și prieteni ai asociației, precum și clovni-doctori care le-au asigurat celor mici distracție și voie bună, oferindu-le drept cadou baloane modelate.

Sponsorii principali ai cauzei, cărora le datorăm întreaga noastră recunoștință, au fost companiile Celestica România, Plexus, Salex Oradea și Masterplast, precum și Liceul Teoretic "Onisifor Ghibu", unde în cadrul târgului culinar anual, conducerea a decis ca jumătate din suma strânsă să fie donată pentru susținerea cauzei noastre. Cu ajutorul lor, avem posibilitatea să asigurăm continuitatea programului "Terapie prin zâmbet" încă un an de zile. Echipa Caritas Eparhial, voluntarii clovni-doctori și micuții pacienți ai Spitalului Clinic Municipal "Dr. Gavril Curteanu" le adresează tuturor acestora mulțumiri!

Să ne zâmbim cu bine!

Ioana MATEA
Coordonator voluntari

Prima Spovadă și Sfântă Împărtășanie solemnă la Liceul „Don Orione” din Oradea

Duminică, 6 mai 2018, familia orionină din Oradea a fost în sărbătoare. 56 de elevi din clasele a II-a de la Liceul Don Orione, dar și alții din clasele mai mari, au primit Prima Împărtășanie Solemnă într-un cadru festiv.

Participarea elevilor la acest eveniment a avut loc în baza acordului pe care și l-au dat părinții lor, indiferent de confesiunea acestora. Copiii au fost pregătiți spiritual pentru acest eveniment de preoții și profesorii școlii, care le-au explicat semnificația Împărtășaniei și a Spovezii și i-au îndrumat corespunzător. În cursul zilei de vineri, 4 mai, elevii s-au spovedit la preoții Congregației „Don Orione” și au avut un program de relaxare în natură, cu cântece și jocuri, pregătindu-se pentru importantul eveniment.

Biserica Parohiei „Duminica Tuturor Sfinților – Don Orione” din Ioșia Nord a fost arhiplină. Alături de cei mici au fost prezenți mulți reprezentanți ai familiilor acestora, care – mulți dintre ei neavând locuri pe scaune – au ascultat predica părintelui Florian Gui, care le-a transmis îndemnul cristic: „Lăsați copiii să vină la mine!” Liturghia a fost oficiată de preoții Florian Gui, Mihai Fechetă și Marius Obreja. Copiii au depus un legământ simbolic, angajându-se să trăiască „O viață fără mofturi”, iar părintele Florian a atras atenția că acest îndemn se adresează și adulților, care ar fi bine să acorde mai puțină atenție lucrurilor prin care își afișează succesul social și mai multă atenție valorilor spirituale și educației copiilor.

Copiii au primit diplome care marchează acest eveniment și mai multe cadouri constând în dulciuri și cărți. După Sfânta Liturghie, copiii s-au dus împreună cu doamnele învățătoare prof. Iohana Florentina Păscar

și prof. Florina Șipoș, cu alți profesori și preoți de la Liceul „Don Orione”, dar și cu prieteni și membri ai familiilor lor, în sala de sport și de festivități a liceului, unde cele peste 300 de persoane au petrecut în continuare momente frumoase, cu cântece și dans. Părinții copiilor au adus platouri de mâncare gătită de ei acasă, iar Școala a oferit băuturile răcoritoare și un tort uriaș pentru toți cei prezenți.

Demn de menționat este faptul că acest frumos eveniment s-a făcut fără ca părinții să trebuiască să contribuie financiar – cu excepția coronițelor din flori naturale, care au fost cumpărate de familiile fetițelor. Frumoasele rochii albe au fost puse la dispoziție gratuit de către școală, la fel ca în fiecare an. În prin plan a fost emoția și bucuria, copiii chiar participând spiritual la acest eveniment și spunându-le părinților, după Împărtășanie, că acum se simt plini de har!

Orlando BALAȘ

Corul Liceului Greco-Catolic din Oradea a cântat în județul Sibiu

În perioada 5-6 mai, Corul Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu” a onorat invitația lansată de Programul Național Cantus Mundi și Corul National de Cameră „Madrigal - Marin Constantin”, participând la Reuniunea corală de copii „Nicolae Hanzu”, desfășurată la Gura Râului, județul Sibiu, alături de alte coruri de copii din întreaga țară.

În prima zi, copiii au avut parte de o primire călduroasă din partea gazdelor, li s-a oferit prilejul de a cunoaște obiceiurile și tradițiile locale și au legat prietenii cu copiii din alte coruri în jurul focului de tabără.

A doua zi a reuniunii corale a fost plină de evenimente emoționante. Copiii au interpretat piese reli-

gioase în Biserica Sfinții Mihail și Gavril din localitate. Anna Ungureanu, dirijorul Corului National de Cameră „Madrigal - Marin Constantin” a moderat o întâlnire cu dirijorii corurilor prezente, dezbătând noi metode de promovare a mișcării corale, iar ziua s-a încheiat prin Gala locală Cantus Mundi, unde copiii noștri s-au remarcat prin calitatea interpretării repertoriului, prospețime, sensibilitate și ținută.

Gândurile noastre de mulțumire se îndreaptă către Episcopia Greco-Catolică de Oradea și conducerea Liceului Greco-Catolic „Iuliu Maniu”, care ne-au oferit tot sprijinul în trăirea unei experiențe de neuitat.

Nicoleta ȚÂMPU

Relicva cu moaștele Sfântului Anton la Oradea

Conform Sfintei Scripturi, oamenii de credință ai Israelului au mărturisit că „sunt străini și călători pe pământ”, „în căutarea unei patrii” (Evr 11,13-14). Având înaintea noastră acest „nor de martori” (Evr 12,1), ne simțim încurajați și îndemnați să înaintăm și noi în pelerinajul credinței, interior și exterior, către plinătatea iubirii.

În acest scop nu ne lipsesc instrumentele și mijloacele pe care Biserica ni le pune la dispoziție, astfel, cu acordul și binecuvântarea Conferinței Episcopale din România, Provincia Franciscană „Sfântul Iosif” a Fraților Minori Conventuali din România și echipa redacțională a revistei Mesagerul Sfântului Anton, – care anul acesta sărbătorește un sfert de veac de la publicarea primului număr în limba română, prin grija vrednicului părinte de fericită memorie, Petru Albert, eveniment ce coincide fericit cu centenarul Marii Uniri de la Alba Iulia -, organizează în toată România un pelerinaj cu relicva Sfântului Anton de Padova (7 mai – 13 iunie), oferind posibilitatea numeroșilor săi cinstitori să-l întâlnească și să-i ceară ajutorul și mijlocirea, mai ales, pentru susținerea și ocrotirea familiei, astăzi mai mult ca oricând încercată.

Duminică dimineața moaștele Sfântului Anton au ajuns la Mănăstirea Franciscană „Maica Domnului” din Oradea, unde au fost întâmpinate de către frații franciscani alături de părintele vicar general al Eparhiei, Mihai Vătmănelu și părintele paroh Iulian Robu.

Sfânta Liturghie a fost celebrată de către Preasfin-

ția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, alături de un sobor de preoți. Mai apoi credincioșii s-au putut ruga în fața relicvelor. În România au fost aduse două relicvarii. Unul solemn, sub forma unui bust aurit al Sfântului, care ține în mâna stângă o carte: Biblia, pe care este așezat un ostensoriu ce conține o parte însemnată din massa corporis. De mâna dreaptă, ridicată pentru binecuvântare, este sprijinit un crin, simbol legat de iconografia antoniană, reprezentând fecioria. Acest bust, care poate fi purtat în procesiune, va fi expus în biserici pentru venerarea publică a credincioșilor.

Al doilea relicvariu, mai mic, sub formă de ostensoriu, conține o altă parte însemnată din massa corporis. Acesta este folosit, de obicei, pentru binecuvântări și pentru vizitele la bolnavi sau în alte locuri.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Concurs de istorie pentru liceenii sălăjeni

Sâmbătă, 5 mai a.c., s-a desfășurat în Județul Sălaj, concursul intitulat Contribuții sălăjene la Marea Unire, la care au participat 22 de elevi de la mai multe licee din Municipiul Zalău, 19 elevi din Șimleu-Silvaniei și 4 din Jibou.

Concursul a fost organizat de Episcopia Greco-Catolică de Oradea, împreună cu Inspectoratul Școlar Județean Sălaj și s-a desfășurat în trei centre: Colegiul Tehnic Alessandro Papiu-Ilarian din Zalău, Colegiul Național Simion Bărnuțiu din Șimleu-Silvaniei și Liceul Teoretic Ion Agârbiceanu din Jibou.

Pentru concurs, elevii au avut de consultat o bibliografie amplă, din care au aflat multe lucruri deosebite despre liderii românilor sălăjeni implicați activ în acțiunile care au culminat cu actul de la 1 Decembrie 1918, precum și despre rolul esențial pe care l-a avut Biserica Română Unită în pregătirea acestui act.

Organizarea concursului a fost coordonată de către domnul Marius Ghilea, licențiat și master în teologie. La Zalău au fost implicați în organizare domnii profesori Mariana Iuga, Gheorghe Bancea și Rodica

Brândușan, precum și preoții Ciprian Robotin și Marius Matei, la Șimleu domnii profesori Ioan Man, Mariana Nosal, Florica Bodea și părintele protopop Nicolae Bodea iar la Jibou doamna profesoară Iulia Maria Tănescu și părintele Ioan Balea (din Eparhia de Maramureș).

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Ziua națională de cinstire a martirilor din temnițele comuniste

Prin legea numărul 127 din 30 mai 2017 a fost instituită Ziua națională de cinstire a martirilor din temnițele comuniste.

Legea 127/2017 prevede că ziua de **14 mai** poate fi marcată de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de instituțiile publice de cultură din țară prin organizarea de comemorări oficiale, depuneri de coroane și alte manifestări menite să cinstească memoria acestor martiri.

În această zi de comemorare ne aducem aminte de toți înaintașii noștri, bravii români care au constituit rezistența activă împotriva ateismului militant și agresiv, dar și de înaintașii noștri greco-catolici care au găsit în credința lor tăria de a merge până la jertfa de sine, care și-au dat viața pentru Cristos. Ei sunt mai mult decât niște repere istorice ale Bisericii noastre Greco-Catolice, sunt modele de credință vie. Toți episcopii greco-catolici au fost arestați în anul 1948 și au ajuns

în închisorile comuniste, decedând în aceste închisori sau în domiciliile obligatorii. Episcopul Valeriu Traian Frențiu, Episcopul Ioan Suciu, Episcopul Tit Liviu Chinezu, au încetat din viață la închisoarea din Sighet. Episcopul Vasile Aftenie al Bucureștilor a încetat din viață la M.A.I. București. Episcopul Ioan Bălan, care a trecut prin penitenciarul de la Sighet, a încetat din viață în domiciliu obligativ. Episcopul Iuliu Hossu a încetat din viață tot în domiciliu obligativ, după ce a stat timp de 5 ani la închisoarea din Sighet. Preasfinția Sa Alexandru Rusu, Episcopul de Maramureș, a încetat din viață în închisoarea din Gherla.

Alături de episcopi au fost întemnițați foarte mulți preoți și credincioși ai Bisericii Greco-Catolice. Fie ca mărturia lor să întărească credința din viața noastră de zi cu zi.

ACC

www.e-communio.ro

Rugăciuni dedicate Sfintei Fecioare Maria în luna Mai

Luna Mai este dedicată Preacuratei Fecioare Maria. În această perioadă, în mod deosebit, comunitatea Seminarului Teologic Greco-Catolic "Sfinții Trei Ierarhi" din Oradea organizează diferite programe de rugăciune în cinstea Maicii Domnului. Astfel în seara zilei de 7 mai ne-am rugat Acatistul Sfintei Fecioare de la Fatima.

Cultul Maicii Domnului s-a dezvoltat îndeosebi după Sinodul al III-lea Ecumenic de la Efes (431), sinod la care s-a combătut erezia lui Nestorie, care nu o recunoștea pe Sfânta Fecioară ca Născătoare de Dumnezeu. Iar de această sfințire se leagă și fecioria sa perpetuă, proclamată la Sinodul al V-lea Ecumenic de la Constantinopol (553). În acest sens, de atunci și până în zilele noastre i se atribuie un cult de supra-venerare,

numit hiperdulie, superior sfinților și inferior lui Dumnezeu, pe care-L adorăm. De altfel, Maica Domnului este proclamată de Biserică drept Regina a cerului și a pământului, care mijlocește neconținut între noi și Preasfântul ei Fiu.

La finalul acatistului s-au sfințit statui cu Sfânta Fecioară de la Fatima, care au fost donate seminariștilor.

Mihai MICLĂUȘ

Un nou centru de zi pentru copii, la Ioaniș

Asociația Caritas Eparhial Oradea a pus, în Ioaniș, piatra de temelie a viitorului centru de zi "Sfântul Martin", miercuri, 2 mai 2018. Slujba de sfințire a locului a fost oficiată de părintele protopop Zima Zorel și părintele paroh Boța Mircea, în prezența copiilor, beneficiari ai viitorului centru, a președintelui asociației, a responsabilului de proiect, Adela Popa-Ghițulescu și ai angajaților asociației.

Valoarea totală a proiectului este estimată la suma de 320.000 euro și preconizăm că începând cu luna octombrie 2018 copiii să beneficieze de un centru nou conform standardelor europene și a legislației în vigoare. Centrul va avea 6 săli pentru activitățile educative, bucătărie proprie și sală de mese, centrală proprie și teren de sport.

Ioaniș este un sat din comuna Finiș, județul Bihor, România.

O mare parte dintre locuitori nu au venituri în afara alocației copiilor și sunt neșcolarizați. Copiii care provin din aceste familii se afla în risc de abandon școlar.

Odată cu realizarea construcției, în Ioaniș va funcționa un centru de zi destinat copiilor cu vârsta între 6 și 16 ani.

De serviciile centrului pe care îl construim la Ioaniș vor beneficia un număr de 50-80 de copii. Pentru ei, centrul reprezentând șansa de a mânca o masă caldă în fiecare zi, de a fi educați și de a avea un viitor.

Serviciile sociale oferite în cadrul Centrului de Zi "Sfântul Martin" vor fi servicii sociale specializate care au ca scop asigurarea zilnică a unei mese calde și prevenirea abandonului școlar prin asigurarea unor condiții armonioase de creștere, educare și formare socială și profesională.

Centrul de zi le va asigura copiilor un mediu adecvat pentru a crește și a se dezvolta armonios, ajutându-i să se integreze în societate.

Prin activitățile desfășurate vom oferi copiilor: o masă caldă zilnică, gustare, ajutor în efectuarea temelor pentru școală, meditații școlare, activități educative informale, formale și non-formale, activități recreative și activități de creație.

Prin activitățile desfășurate la Centru, dorim să-i învățăm pe copii să devină persoane autonome, corecte, cinstitute și responsabile, să se respecte pe sine și pe ceilalți.

Pr. Olimpiu TODOREAN